

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 43 (2072) 1997 m. lapkričio mėn. 4 d.

Eina 42-rus metus.

Melbourne

Jėzus Kristus: Tikėjimo pradžia ir pabaiga (Lietuvos vyskupo laiškas Jėzaus Kristaus metams)

Pasirengimas 2000 m. Jubiliejui

Šiais metais pradėjome Sventojo Tėvo paskelbtą tiesioginio pasirengimo Didžiajam 2000 metų Jubiliejui periodą. Šiais pasirengimo Didžiajam Jubiliejui metais Bažnyčia atkeipia mūsų dėmesį į patį Jubiliatą, Jėzų Kristų, kuris prieš du tūkstančius metų įsikūnijo, kad mus išgelbėtų. Šie metai skirti Kristaus, Tėvo Žodžio, kuris Sventosios Dvasios veikimu tapo žmogumi, apmąstymui. Taip pat šiais metais apmąstysime tikėjimo paslaptį, į kurią Krikšto dėka esame įjungti.

Visi esame pakrikštyti viename tikėjime. Tikime į Jėzų Kristų, Dievą, dėl mūsų išganymo tapusį žmogumi; Jėzų Kristų, kuris yra gyvas, kuris yra tarp mūsų, kuris yra mūsų Išganymas, mūsų gyvenimo prasmė ir viltis. „Jėzus Kristus, vienintelis pasaulio Išganytojas, vakar, šiandien ir visada“ (plg. Žyd 13, 8).

Tikėjimas Lietuvoje buvo išsaugotas tautos, kuri išgyveno ilgus persekiojimo metus. Jis buvo perduotas vaikams didele kaina, nors dažnai ši tradicija šeimoje ir nutrūkdavo. Atgauta laisvė mums primena, kad tikėjimą privalome ne tik išsaugoti, bet ir juo gyventi.

Krikštas ir tikėjimas

Kiekvienas krikščionis Krikštu paveldi tai, į ką tikimi visa Dievo Tauta, Bažnyčia. Krikšto metu tikėjimą į Dievą Tėvą, Jo Vienatinį Sūnų ir Sventąją Dvasią už daugelį iš mūsų išpažino mūsų tėvai ir krikšto tėvai. Remdamiesi jų tikėjimu, ir mes pradėjome augti ir bręsti šiame bendrame Bažnyčios tikėjime. Krikšto sakramentu pradedame žengti tikėjimo keliu, kuris mus veda į gilią bendrystę su Dievu ir visais pakrikštytaisiais. Tampame vieno Kūno nariais.

Asmeninis tikėjimas

Krikščionių tikėjimas turi du vieną nuo kito neatskiriamus aspektus - asmeninį ir bendruomeninį. „Tikėjimas pirmiausia yra asmeninis žmogaus ryšys su Dievu ir drauge nuo to neatskiriamas laisvas pritarimas visai Dievo apreikštai tiesai“ (KKB 151). Tai kiekvieno žmogaus asmeninis apsisprendimas atsakyti į Dievo kvietimą.

Šio asmeninio ryšio su Dievu troškulys glūdi mūsų širdies

gilumoje. Sv. Augustinas šį troškulį apibūdino tokiais žodžiais: „Ir vis dėlto nori Tave garbinti žmogus, maža Tavo kūrinijos dalelė. Tupats jį ragini su džiaugsmu Tave šlovinti, nes mus sukūrei sau, ir nerami mūsų širdis, kol neatsilsės Tavyje“ (Išp 1,1,1).

Apreikštų tikėjimo tiesų pažinimas

Tikėjimas reikalauja, kad pažintume jo tiesas ir į jas įsigilintume. Daugelio mūsų Bažnyčios narių tikėjimo žinios dėl ivairių priežasčių yra neperžengusios vaikiško Pirmosios Komunijos lygio ir apsiriboja dešimties Dievo įsakymų, septynių sakramentų ir pagrindinių maldų mokėjimu. Tiek pakanka 7 metų vaikui, bet ne suaugusiam žmogui. „Kai buvau vaikas, kalbėjau kaip vaikas, maščiau kaip vaikas, protavau kaip vaikas; tapęs vyru mečiau tai, kas vaikiška“ (1 Kor 13, 11).

Naujasis Katalikų Bažnyčios Katekizmas kaip tik parodo mums, kad ta minimali informacija, kurios kunigas iš mūsų reikalauja besirengiant Pirmajai Komunijai, tėra mūsų tikėjimo pradmenys. Mūsų tikėjimas yra suprantamas, gyvas, keičiantis ir tobulinantis gyvenimo būdą, ne vien atmintinai išmoktos tezės ir gražios apeigos. Jame randame Dievo Apreiškimą, kuris atskleidžia mums tikrąją gyvenimo prasmę ir žmogaus atsaką Dievui.

Daugelis žmonių šiandien yra pasimetę - ieško gyvenimo prasmės ir laimės. Tragedijos įvyksta, kai šis

ieškojimas atitolina juos nuo Dievo. Šiandieninės problemos aiškiai atspindi žmogaus gyvenimą, nutolusį nuo Dievo: epideminis alkoholizmas, šeimos gyvenimo degradacija, korupcija, nesąžiningas verslas.

Dievo Apreiškimas: Tradicija ir Sventasis Raštas

Dievas, apsieikšdamas savo kūriniams, žmonėms, kviečia juos bendrauti ir priima juos kaip bičiulius. Šio Apreiškimo pilnatvė yra Jėzus Kristus, kuris per Tėvo meilę atėjo mūsų išgelbėti. Per apaštalus Apreiškimo turinys patikėtas visai Bažnyčiai. Tai „sventasis tikėjimo paveldas, esantis Sventojame Tradicijoje ir Sventajame Rašte“ (KKB, 84). Tikėjimas yra pritarimas visai Dievo apreikštai tiesai, kuri išsaugota ir perduota mums šiame tikėjimo lobyne.

Gilesnis tikėjimo pažinimas veda mus arčiau Dievo. Sventasis Tėvas primena, kad šie metai bus gera proga patobulinti katechezę pradine to žodžio prasme - kaip Apaštalų mokymą (Apd 2, 42) apie Jėzaus Kristaus asmenį ir Išganymo paslaptį. Lietuvoje dabar turime daug galimybių, kurių anksčiau nebuvo, įsigilinti į tikėjimo tiesas. Neseniai išleistas Katalikų Bažnyčios Katekizmas ir šiais metais laukiamas naujas Sventojo Rašto vertimas pagelbės tikintiesiems geriau pažinti ir apmąstyti tikėjimo tiesas. Katekizmas kaip tik glaudžiai perduoda Sventojo Rašto, gyvosios

Bažnyčios Tradicijos ir autentiško
Mokymo mokslą.

Dievo žodis

Sventasis Tėvas, rašydamas apie Jėzaus Kristaus metus, primena, kad „norėdami giliau pažinti Kristų, krikščionys ypač tais metais su nauju susidomėjimu turi grįžti prie Sventojo Rašto... Iš tikrųjų apreikštame tekste pats dangiškasis Tėvas mus pasitinka ir su mumis kalbasi, atskleiddamas savo viengimio Sūnaus prigimtį ir savąjį žmonijos išganymo sumanymą. Dievo žodis, nuskambėjęs prieš 2000 metų, šiandien iš tiesų yra gyvas ir veiksmingas tarp mūsų ir mumyse (plg. Žyd 4, 12). Jis nušviečia kelią ir uždega širdį pažinti ir mylėti mums apsieikšusį ir mus išgelbėjusį Dievą. Naujojo Sventojo Rašto vertimo katalikiškajame leidinyje bus įvadai ir paaiškinimai, padėsiantys geriau suprasti Sventojo Rašto žodžius katalikų tikėjimo akimis, kad mūsų kasdienybėje Dievo Žodis būtų kuo veiksmingesnis.

Kita religinė literatūra

Galimybę gilinti savotikėjimo supratimą teikia ir katalikų spauda, kurios vis daugėja. Kiekvienas tikintysis privalo mokytis pagal savo sugebėjimus, siekti vis geriau pažinti Jėzų Kristų ir Jo mums suteikto Išganymo paslaptį. Imkime ir skaitykime, mokykimės ir apmąstykime šias esmines tiesas, kuriose slypi pilnoji Tiesa.

Tikėjimo bendrystė

Krikščionis negali vien asmeniškai išpažinti Dievą, atsisakydamas aktyviai bendrauti su tikinčiųjų bendruomene. „Kas nemylti savo brolio, kurį mato, negali mylėti Dievo, kurio nemato“ (1 Jn 4, 20).

Pats tikėjimas reikalauja gilaus ir visapusiško atsидavimo Dievui tiek danguje, tiek regimajame Jo Mistiniame Kūne žemėje.

Komunistinė sistema siekė nužmoginti žmogų, ardė tarpasmeninius santykius tiek šeimoje, tiek visuomenėje. Ši žala buvo ypač jautiama Bažnyčioje, kurioje daugelis dalyvavo slapčia, asmeniškai ir niekam nematant bandė išsaugoti tikėjimą. Šios sistemos pėdsakus šiandien aptinkame, žvelgdami į susiskaldžiusią visuomenę, suirusias šeimas ir izoliuotą asmenį.

„Tačiau tikėjimas nėra izoliuotas aktas. Niekas negali tikėti vienas, kaip negali ir pats vienas gyventi... Tikintysis tikėjimą gavęs iš kitų ir privalo jį perduoti kitiems“ (KKB, 166).

Tikinčiųjų bendruomenėje mes atpažįstame Kristų - „Kur du ar trys susirinkę mano vardu, ten ir aš esu tarp jų“ (Mt 18, 20). Atpažindami Jo atspindį kituose žmonėse, mes sąmoningai vienijamės su jais Dievo meilės ryšiu, dalijamės dvasine patirtimi bei visokeriopa pagalba.

Eucharistija ir parapija

Bendrystė, kylanti iš tikėjimo, akina mus gyventi kartu. Gyventi kartu, dalytis savo rūpesčiais ir džiaugsmais, kartu dėkoti Dievui.

(Nukelta į 8-tą psl.)

Koplyčia Aukštaitijos krašto partizanams atminti

35 metai nuo arkiv. Teofiliaus Matulionio mirties

Lietuvių ansambliai kadaise buvo pamėgę dainą-žaidimą „Grįskite, vyrai, jovareliotiltą“. Gal kur nors ši daina dainuojama ar net pats šokis dar ir nūnai šokamas. Tačiau prel. Prano Gaidos anglų kalba išleisti knyga „Undying Mortal“, Toronto, Lights of Homeland, 1997 („Nemarus mirtingasis“), kurią anglų k. išvertė kun. Antanas A.Jurgelaitis, yra visiškai kitoks tiltas negu tas, kurį jauni, vikrūs, žvalūs šokėjai ir dainininkai ilgai džiugino žiūrovus lietuviškoje ir užsienietiškoje scenoje. Lietuviškai šią knygą Lietuvių katalikų mokslo akademija buvo išleidusi Romoje 1981 m. Tačiau dabar, kai Kaišiadorių vyskupas Juozapas Matulaitis surinkęs medžiagą apie arkiv. Teofilijų Matulionį, jau pasiuntė į Vatikaną, knyga kaip tik atitinka kitą šios ankščiau minėtos dainos šokio prasmę: TIESKIME, LIETUVIAI, SVENTIESIEMS TILTUS. Lietuvos žemė drąsiai, akivaizdžiai ir gausiomis geriausių savųjų sūnų ir dukrų aukomis, akivaizdžiausiais pavyzdžiais parodė pasauliui, kaip galima ir reikia atsispirti prieš visokiais ginklais apsišarvavusių komunistų, sovietinę, regis, neįveikiamą jėgą, tiesiog visą socialistinę santvarką, jos aštriausiąjį geluonį - ateizmą. Ypatingai karo metų ir pokario Lietuvos Bažnyčios vadovai, patys pirmieji stoję į šią šventą pasipriešinimo kovą prieš bolševizmą, smurtą ir prievartą, stoję į žūbtinę kovą ne su šautuvais, ne kulkošvaidžiais, bet moraliniais, dvasiniais, kur kas galingesniais ginklais, patys, atsidūrę pirmosiose šio nelygaus mūšio gretose, bet didvyriškai ėmę grumtis su tuo, kaip anuomet pasauliui atrodė, neįveikiamu priešiu. Ir ne vadinamos geležinės divizijos, ne ant tvirtų ir storių pamatų stovintys saugumo rūmai su savo išradingu kankinimų arsenalu ir kankinių krauju aptaškytomis kameromis, laimėjo. Po penkiasdešimties metų pagaliau nugalėjo tie tardymo kamerosse nukamuoti, sumušti, kareiviškais batais sočiųjų ir persisotintųjų enkavedistų bauginti, daužyti, suspardyti vyskupai, profesoriai, gydytojai, partizanai, kunigai ir silpnos seselės.

Apie vieną tokį mūsų laikų tikrąjį kankinį, drąsųjį dvasios milžiną arkivyskupą Teofilijų Matulionį, kurio tikruosius nuopelnus tautai ir pasauliui težino vienas Dievas, ir pasakoja prel. Prano Gaidos knyga. Iš knygos viršelio žvelgia į mus išsekusio, bet ryžtingo, žvalaus ir svarbaus žvilgsnio arkivyskupas, kurio nepalaužė nei paniekia, nei naganai, nei sovietmečio nuožmi dvasia, kurios jgūdžiai, metodai ir

Rašo kun. K.J. Ambrasas, SJ

atžarumas Bažnyčiai, tautos laisvei ir sąžinei, jos piktas alsavimas dar jaučiamas net kai kuriuose dabartinių veikėjų darbuose ir elgesyje.

...Prel. P.Gaidos knygoje skaitytojas supažindinamas su būsimojo arkivyskupo šeima, anuometinio gyvenimo aplinkybėmis. TEOFILIUS MATULIONIS gimė 1873.07.04 Kadariškių km., Alantos vals., Utenos apskr. Mokėsi Antalieptėje, paskui Daugpilio realinėje gimnazijoje ir Petrapilio kunigų seminarijoje. Išventintas kunigu, kiek laiko dirbo Latvijoje, Petrapilyje, kur darbininkų kvartale pastatė bažnyčią. Už tai, kad nepasirašė rašto perduoti bolševikams bažnyčią, atsiskakė atiduoti bažnytinis indus, kun. Matulionis nuteistas ir kalintas Maskvos kalėjime. 1928 m. paskirtas vyskupu, vėl buvo antrąsyk suimtas ir išvežtas į Solovkų salas, kur sunkus darbas, šaltis, drėgmė ir prastas maistas sugriovė sveikatą. Petrapilio kalėjime laikytas griežčiausio režimo kameroje. Lietuvos

vyriausybei susitarus su rusais keistis kaliniais, 1933.10.19 išleistas iš kalėjimo ir grąžintas Lietuvon. Latvijoje prie sienos pasitikęs vysk. J.Rancans uždėjo tremtiniui vyskupišką kepuraitę. Tik tai tada sužinota, kad T.Matulionis - vyskupas. 1934 m. išvykęs į Ameriką, susitiko su kardinolais, vyskupais, aplankė didžiąsias lietuvių kolonijas, pasakė daugybę pamokslų, kuriuose stiprino religiją, gynė tautiškumą. 1936 m. Romoje vyskupui pabučiavęs ranką Popiežiaus Pijaus XI pasakė: „Garbė lietuvių tautai, davusiai tokį didvyrį“. Kaune talkino arkiv. J.Skvierekiui ir dirbo kitus įvairius darbus. 1943.01.09 paskirtas Kaišiadorių ordinaru. 1946 m. komunistai jį apkaltino dėl ganytojiško laiško ir išvežė į kalėjimą. Paliejęs jis 1956 m. grįžo į Lietuvą. Pagyvenęs Kaišiadoryse, Šeduvoje 1962 mirė. Apie savo kančias kankinys pasakė: „Dėkoju Dievui, kad galėjau kentėti už Kristų“.

... Anglų k. išleistoje knygoje „Undying Mortal“ išspausdinta kard. Vincento Sladkevičiaus įžanga, Lietuvos ir kitų vietų žemėlapių, prel.P.Gaidos pratarmė,

nemaža iš įvairių arkivyskupo T.Matulionio gyvenimo, kalėjimo, kelionių, veiklos metų nuotraukų.

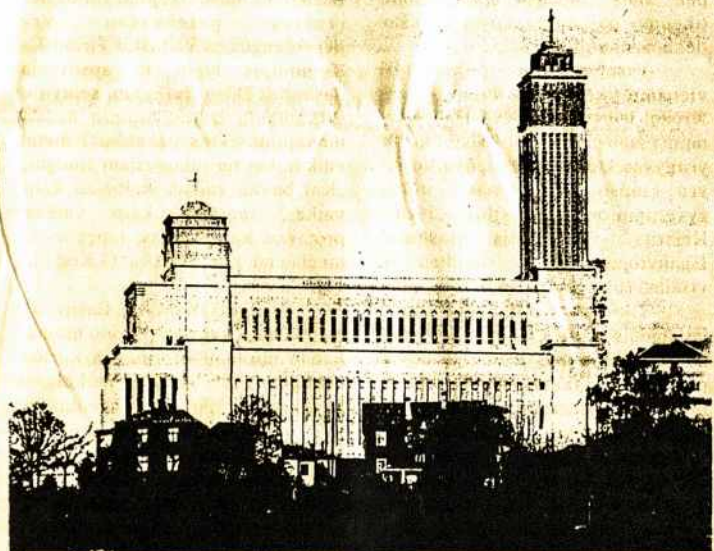
Apie šį rengiamą altorių garbėn išskelti arkivyskupą prel.P.Gaidos knyga „Nemarus mirtingasis“ išleista vokiečių k. (vertė dr.T.Konstantinas Gulbinas, Verlag Schnell & Steiner, München-Ziurich), portugališkai (vertė R.Matulionytė-Tijūnėlis ir R.Vasconcelos, Sao Paulo, 1991), ispaniškai (iš lietuvių k. vertė Danutė Rosales, spausdino dr. Vytautas A.Dambra, Ediciones Paulinas, Caracas, Venezuela, 1972, antrasis leidimas).

Apie arkiv. Teofilijų Matulionį knygą yra parašęs Stasys Kiškis „Arkivyskupas Teofilijus Matulionis“, Kaišiadorių vyskupijos kurijos leidykla, Kaišiadorys, 1966.

Siemet, kai sukanka 35-eri metai nuo arkivyskupo Teofiliaus Matulionio mirties, tati graži vertėjo ir knygos autoriaus dovana tam tiesiamam lietuviškajam tiltui į altorių garbė mūsų tautos didvyrių kankiniui. Knygą anglų k. „Undying Mortal“ galima gauti „Tėviškės žiburių“ redakcijoje 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont., L5C 1T3 Canada.

Paminklinė Prisikėlimo bažnyčia prisikelia naujam, tikrajam gyvenimui

Kaip padėka Viešpačiui Dievui už atgautą laisvę ir Nepriklausomybę 1934 m. buvo pradėta statyti (Kaune) Paminklinė prisikėlimo bažnyčia - mūsų tautos dvasinio atgimimo ir vienybės simbolis. 1940 m. pradžioje jau buvo baigti pagrindiniai statybos darbai, išinkuotas vidus, pradėtas vidaus puošimas. Tačiau darbus nutraukė sovietinė okupacija (1940 m.), o po II-ojo Pasaulinio karo šioje, šventovėje buvo įkurdinta Radijo gamykla, vėliau pavadinta „Banga“. Prasidėjus atgimimui Lietuvos visuomenė ėmė reikalauti, kad ši šventovė būtų sugrąžinta tikintiesiems. Įsikūrė šios bažnyčios Atstatymo komitetas (1989 m.) Padedant visuomenei 1990 m. vasario 14 d. LTSR Aukščiausios Tarybos nutarimu Nr. 89 įpareigojama gamyklą „Banga“ perduoti minėtą pastatą Atstatymo komitetui (iki 1993 m.). Tačiau gamyklai bankrutavus, technologinių įrengimų iškėlimas iš bažnyčios pastato vyko vangiai, kas labai trukdė ir jos atstatymo darbams. Beto labai trūko lėšų, nes atstatymo darbai vyko tik už visuomenės suaukotas lėšas. Šiuo metu jau išgriautos vidinės konstrukcijos, kurios buvo įrengtos pritaikant pastatą gamybos reikmėms. Kartu tvarkomas stogas, atstatomos sugadintos mūro sienos, grindys, langai, durys. Statybinei

Prisikėlimo bažnyčios šoninis vaizdas (Vytauto Augustino nuotrauka)

organizacijai (generalinis rangovas AB „Kausta“) talkina (savanoriškai) I-ojo vidaus pulko kariai ir Lietuvos teisės akademijos Kauno fakulteto studentai. Ačiū jiems. Tai ne tik didelė labdara, bet ir kilnus pavyzdys Lietuvos jaunuomenei.

Šiais metais atstatymo darbai suaktyvėjo, nes lėšomis parėmė ir dabartinė Lietuvos Vyriausybė. Ačiū Jai. Tai buvo pirmoji valstybės parama šios šventovės atstatymui.

Manoma, kad ši bažnyčia greta sekralinės paskirties galėtų būti panaudojama ir kaip koncertų salė.

Nežiūrint visų sunkumų prikeliant šį pastatą iš griuvusių šių metų lapkričio 9 d. 12 val. vyks šios bažnyčios pašventinimas ir aukojamos joje pirmosios šv. Mišios. Tuo norima parodyti Lietuvos visuomenei, kad šis mūsų vienybės simbolis, kaip ir visa mūsų tauta, patyrusi genocidą, pergyvenusi paniekimus karų audras sugrįžta iš nebūties naujam gyvenimui.

Todėl bažnyčios Atstatymo komitetas kreipiasi į Lietuvos visuomenę ir visus po Pasaulį išblaškytus tautiečius ir maloniai kviečia atvykti dalyvauti šiose iškilmėse (Kaunas, Žemaičių g. 31), nes ši šventovė yra ne tik Kauno, ne tik Lietuvos, bet visų mūsų tautiečių dvasinio atgimimo, prisikėlimo, susitelkimo, vienybės ir vilties simbolis. Juk daugelis iš Jūsų prisidėjo savo aukomis. Ačiū Jums. Mes viliamės ir tikime, kad Paminklinė Prisikėlimo bažnyčia taps vienu iš didžiausių vilties židinių, skleidžiančių dangišką šviesą, padedančią sužadinti tikėjimą, pasitikėjimą savimi, padedančią ugdyti mūsų visų, o ypač jaunimo širdyse meilės mūsų Tėvynei Lietuvai jausmą, viltį, pakilti iš dvasinio nuopolio. Todėl Jūsų brangūs tautiečiai dalyvavimas šiose iškilmėse, pademonstruos mūsų tautos susitelkimą atgimimą. Tai dar viena istorinė Dievo duota

(Nukelta į 3-čią psl.)

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation
LEIDŽIA AUSTRALIJOJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Sidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$40. Kituose kraštuose \$45. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

NESUSIPRATIMAI

Rašo dr. Jonas Kunca M.D.

Visiem žinoma, kad laike pereito karo labai nukentėjo Lietuvos žydai. Dabar žydai, ypač jų užsienio organizacijos, mėgina suversti kaltę visai mūsų tautai ir valstybei. Kaltintojai nusiduoda nežina, kad 1940 m. Lietuva buvo okupuota rusų, o 1941 m. birželio mėnesį - vokiečių. Taigi nebuvo laisvos Lietuvos, ir už ano meto įvykius mūsų tauta ir valstybė nėra atsakinga.

Tyčiomis pamirštama, kad sovietam okupavus Lietuvą 1940 m. daug žydų dalyvavo sąrašų sudaryme tų, kuriuos „reikėjo“ ištremti, žmonių suėmimuose, kankinimuose ir žudynėse. Lietuviai dėl to nekaltina visos žydų tautos. Atsakingi už tuos darbus buvo tie, kurie anuo metu valdė Lietuvą: Sovietų Sąjunga. Iš Maskvos buvo duodami įsakymai naikinti lietuvių inteligentiją, tik atskiri žydų individai bendradarbiavo su KGB. Tas pat ir su kai kuriais lietuviams, pildančiais vokiečių okupanto įsakymus prieš žydus. Už žydų persekiojimą buvo atsakinga to meto Berlyno valdžia, bet ne okupuota Lietuva.

Cia verta paminėti, kad dešimtis o gal šimtus žydų išgelbėjo lietuviai rizikuodami savo gyvybę. Niekur neužtinkame, kad nors vieną lietuvių žydai būtų išgelbėję nuo sovietinio teroro, nors būtų užtekę tik perspėti, kad tą ar aną KGB ateis suimti.

Dabar, po virš 50 metų, S.Wiesenthal'io centras pakartotinai puola lietuvius. Slezėvičiaus ir Brazausko atsiprašymai žydams nėra tinkami gal dėl to, kad juose neprisiimta visos tautos kaltė už atskirų asmenų dalyvavimą žydų naikinime. Žydų organizacijos ir Izraelio parlamentariai reikalauja, kad būtų gražintas ano meto žydų turėtas turtas jo savininkams, jų įpėdiniam arba žydų organizacijoms, jei tokių neatsiras. Žydų turta nusavino ne Lietuvos valdžia, bet vokiečiai ir sovietai. Jiems priklausytų ir atsilyginti. Vokietija ir Rusija yra didelės valstybės. Joms tokie reikalavimai nestatomi. Bet mažą Lietuvą žydai pasirinko visais būdais bauginti, kad ji prisiimtų kaltę už viską, kas vyko laike svetimų okupacijų.

Vilniaus valdžia ieško susitaikymo su karingai nusiteikimais sionistais. Be Prezidento ir min. pirmininko atsiprašymų, vyriausybė sugalvojo iškilmingai atšvęsti prieš 200 metų mirusio žydų išminčiaus Gaono mirties sukaktį. Buvo susitarta, kad į Vilnių suvažiuos tūkstančiai žydų veikėjų, o iš Lietuvos pusės dalyvaus Prezidentas Brazauskas, Seimo pirm. Landsbergis ir min.pirm. Vagnorius. Staiga, prieš numatytą šventės datą, Wiesenthal'io atstovas E.Zuroff pranešė, kad žymių žydų dalyvavimas šitam minėjime sumenkintų pastangas priversti Lietuvą pripažinti savo žudikišką praeitį ir palengvintų ją įstoti į NATO ir Europos Uniją. Įminėjimą žydų vadai neatvyko įžeidžiamai Lietuvos valdžią ir sulaužydami padarytą susitarimą. Prez. Brazauskas gavo iš Tel Avivo laišką, kuriame rašoma, kad gausybei rabinų ir kitų garbės svečių dalyvauti iškilmėse trukdo ir neva

nebaigta tvirti tvora aplink žydų kapines, nors ta tvora buvo jau užbaigta. Tai tik išskalbinėjimai. Tikrumoje buvo norima sukompromituoti Lietuvą.

Tuo tarpu žydų atstovai spėjo paveikti Europos Komisiją, kad ji į savo parengtą pranešimą apie Lietuvą paminėtų: „kritiką išsakoma Lietuvos valdžiai dėl jos požiūrio į lietuviškuosius nacistinius ir karinius nusikaltėjus, gyvenančius Lietuvoje“. Dokumente nurodytas A.Lileikio pavyzdys. Lietuvos valdžiai primetama, jog ji dar netesėjo pažado panaikinti rehabilitaciją sovietinio režimo represuotų asmenų, dalyvavusių žydų naikinime.

Cia jau rimtesnis dalykas už Gaono mirties sukaktuvių minėjimo boikotą. Reiktų gerai pagalvoti, ar santykius su žydais galima pagerinti darant jiems nepagrįstas nuolaidas. O gal tvirtesnė laikysena turėtų didesnę pasisekimą?

Verta prisiminti, kad žydų organizacijos turi didžiulę įtaką JAV. Taigi jos gali veikti ir per Vašingtono atstovus prie EU ir NATO.

Per šeimo posėdį, kuriame buvo minimos Gaono mirties sukaktuvės, Izraelio ambasadorius kaltino Prezidentą, kad jis būk tai nevykdė savo pažadų... Prezidentura paneigė buvimą pasizadėjimų, pagal kuriuos visa lietuvių tauta yra kalta už žydų naikinimą laike pereito karo. Izraelio ambasadorius turėtų žinoti apie Brazausko kalbą Izraelio parlamente, o ne išlaužti iš piršto negalimus pažadus. Ar čia nesusipratimas ar priekabių ieškojimas, kuris nepriseda prie abiejų tautų bendravimo?

KALEDU SVEIKINIMAI

Jau artinasi Kalėdų šventės. Savo gimines, draugus, artimuosius, organizacijos savo narius pasveikinkime per „Tėviškes Aidas“. Trumpas, tradicinis sveikinimas tik \$10, atsiunčiant kartu su sveikinimais, kurie bus atspausdinti „T.A.“ Kalėdų laidoje. Nelaukime paskutinės dienos, jau dabar iš anksto atsiųskime sveikinimus ir rūpesčiai dings.

Nemažas skaičius „Tėviškes Aidų“ pasiekia Lietuvą ir kitus kraštus. Jūsų sveikinimus „Tėviškės Aiduose“ skaitys Jūsų giminaičiai bei pažįstami.

Apmokytus sveikinimus atsiųsti iki gruodžio 1 d., nes juos reikia sugrupuoti prieš leidžiant į kompiuterį.

Prašome visų skaitytojų prisijusti prenumeratą už ateinančius metus, o dar neapsimokėję už šiuos metus, nuoširdžiai prašome nebedelsti.

„Tėviškės Aidų“ Redakcija ir Administracija

Žinios iš Lietuvių Radijo Tarnybos Vatikane

Tarptautinė spaudos apžvalga apie Šventojo Tėvo vizitą į Braziliją

Prancūzijos dienraštis „Le Figaro“ skelbia, kad tik atvykęs į Rio de Janeirą popiežius pabrėžė, jog atvyko į antrąjį pasaulinį šeimų susitikimą. Oficialioje vizito programoje popiežius parodė, kad puikiai pažįsta visas krašto problemas, o savo kalbose paminėjo visus didžiausius Brazilijos visuomenės skaudulius. Didelių dėmesį Jonas Paulius II skyrė čiabuviams ir juodaodžiams brazilijos gyventojams. Ir vieniems, ir kitiems linkėjo, kad išsaugotų savo kultūrinę ypatybę bei pilnai integruotųsi į krašto visuomenės gyvenimą.

Dienraštis „International Herald Tribune“ rašo, jog popiežius priskyrė Braziliją prie turtingųjų pasaulio kraštų ir pasmerkė didžiulį kontrastą tarp turtingųjų ir skurstančiųjų, ypač ryškiai pabrėžta Brazilijos visuomenėje. Savo kalbose Šventasis Tėvas pažymėjo, didžiulė dalis kaltės dėl visuomeninių konfliktų tenka nesugebėjimui tolygiai paskirstyti materialinių gėrybių.

Vokietijos dienraščiai „Suddeutsche Zeitung“ ir „Frankfurter Allgemeine“ labiausiai iškelia socialinio neteisingumo temą, atsispindėjusią popiežiaus kalbose. Ši Jono Pauliaus II apaštalinė kelionė vertintina, kaip griežtas socialinio neteisingumo pasmerkimas. Popiežius drąsiai stojo ginti šeimos ir gyvybės bylą. Jis pareikalavo, kad Brazilijos valdžia radikaliai pagerintų beveik iš visuomenės išstumtųjų padėtį.

Turino dienraštis „La Stampa“ plačiame straipsnyje, pavadintame „Kreipimasis iš Rio į katalikus: išgelbėkime šeimą“, pažymi, jog popiežius Wojtyła iš Rio de Janeiro paskelbė pasaulini kryžiaus žygį už šeimą, ragindamas visus katalikus susivienyti prieš blogio jėgas, griaunančias šeimos židini. Šimtams vyskupų ir teologų prisakė kovoti už šeimos reikalą, kurti atitinkamas struktūras, gebančias politiniame lygmenyje ginti šeimos orumą.

Romos dienraštis „Il Tempo“ pastebi, kad visuose Jono Pauliaus II kalbose šeimos problematika buvo labiausiai išryškinta, o ir visos 80-osios apaštalinės kelionės už Italijos ribų centre buvo šeima. Dar

Paminklinė Prisikėlimo ...

(Atkelta iš 2-tro psl.)

proga susiburti bendrai maldai, pabūti kartu, o broliams ir sesėms išsivijoje dar ir gera proga sugrįžti į tėvų žemę, susitikti su Jums brangiais artimaisiais, bičiuliais. Tad laukiame Jūsų.

Paminklinės prisikėlimo bažnyčios Atstatymo komiteto atsiskaitymo sąskaita litais Nr. 4700440; valiuta Nr. 700070704 Lietuvos Valstyb. komercinio banko Kauno sk., kodas 260 101563.

Su gilia pagarba ir viltimi.
Atstatymo komiteto vardu
Vytautas Nezdada

niekad popiežius vyskupams taip įsakingai nekalbėjo apie Bažnyčios laukiančius darbus šioje srityje, - rašo dienraštis „Il Tempo“. Sekuliarizmas, religinis abejingumas, pašlijusi moralė - blygybės, besikasančios po šeimos pamatais ir keliančios didžiausią Šventojo Tėvo susirūpinimą, blygybės nė kiek nemažesnės už korupciją, socialinę nelygybę ir materialinį skurdą.

Nors popiežiaus Jono Pauliaus II apaštalinė kelionė į Braziliją jau pasibaigė, tačiau nesunku numatyti, jog tarptautinėje spaudoje šios kelionės atgarsiai dar nesyski bus atspindėti, nes šeima, kaip skelbė antrojo pasaulinio šeimų susitikimo Rio de Janeire tema, yra visos žmonijos viltis.

oooOooo

Kuboje vyko penktasis

kompartijos suvažiavimas ir buvo tikras akibrokštas, kai tuo pačiu laiku Tautų evangelizavimo kongregacijos misijų reikalų padalinio tarptautinė agentūra „Fides“ paskelbė, jog Kuboje katalikams daromas spaudimas dėl dalyvavimo mišiose, skirtose pasirengti popiežiaus kelionei. Agentūros „Fides“ žiniomis, cituojančios grupės Kubos katalikų pareiškimą, vadovaujantys įmonių ir įstaigų darbuotojai, kompartijos nariai, artimi ar simpatizuojantys Katalikų Bažnyčiai, jau dabar tardomi ir gąsdinami, kad nedrįstų dalyvauti mišiose. Nuo pavasario Kubos mokyklose, institutuose, ligoninėse, pramonės įmonėse ir kitose organizacijose kas 15 dienų vyksta personalo susirinkimai, kur žmonėms grasinama atleidimu iš darbo, jei dalyvaus mišiose popiežiaus vizito metu. Tarptautinė agentūra „Fides“ taip pat rašo, jog tikintieji nepatenkinti, kad organizacinis popiežiaus kelionės komitetas beveik nepraneša apie būsimą Šventojo Tėvo vizitą, taip pat ir krašto vyskupai labai mažai kalba apie šį įvykį. „Associated Press“ žinių agentūra paskelbė, jog susisiekt su Havanos arkivyskupijos atstovu spaudai, kuris pareiškė, jog nieko nežino apie persekiojimus. Atstovas spaudai pažymėjo, jog jis negali nei paneigti, nei patvirtinti „Fides“ skelbiamų žinių, nes į Havanos arkivyskupiją tuo klausimu niekas nesikreipė. Jo nuomone, jei ir buvo kokių persekiojimo atvejų, tai turbūt, buvo daroma kokių nors pareigūnų privacia iniciatyva. Kaip pavyzdį atstovas spaudai pateikė faktą apie šio sekmadienio Mišias, kurias aukėjo Havanos arkiv. kard. Jaime Ortega vienoje iš Havanos periferijos parapijų. Jokių persekiojimo ženklų nepastebėta, tik vienas žmogus juodais akiniais filmavo visą ceremoniją. Kubos valdžia į tarptautinės „Fides“ agentūros pranešimą kol kas niekaip nereagavo.

TRUMPAI

„Vyriausybės posėdžiui pateiktame projekte siūdoma nuo šių metų lapkričio 1 dienos bazinę mėnesinę algą padidinti 5 litais. Taip pat valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos dydį - 11 litų, o taikomąjį minimalų gyvenimo lygį - 10 litų bei 10 litų padidinti valstybės remiamas pajamas kiekvienam šeimos nariui, - patvirtino Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos darbo apmokėjimo skyriaus viršininkas Algirdas Bartkevičius.

Jeigu Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pateiktam projektui pritaris Vyriausybė, bazinė mėnesio alga bus 100 litų.

Valstybės socialinio draudimo bazinės pensijos dydis - 132 litai.

Taikomasis minimalus gyvenimo lygis - 120 litų per mėnesį kiekvienam Lietuvos gyventojui.

Valstybės remiamos pajamos - 130 litų per mėnesį kiekvienam šeimos nariui.

Ministerijos apskaičiavimu, nutarimo projekte numatytam darbo užmokesčio didinimui per vieną mėnesį papildomai reikėtų 25,10 milijono litų, socialinėms išmokoms - 15,45 milijono litų.

Budžetinių įstaigų darbuotojų darbo užmokesčiui ir socialinėms išmokoms didinti iš valstybės biudžeto vienam mėnesiui papildomai prireiks 13,30 milijono litų. Tų pačių įstaigų darbuotojams iš savivaldybių biudžetų - 16,65 milijono litų, iš „Sodros“ biudžeto (kartu su Užimtumo fondu) - 10,60 milijonų litų.

Rugpjūčio pabaigoje pirmą kartą Lietuvos gyventojų indėlių litais suma bankuose peržengė 1 mlrd. litų.

Lietuvos banko duomenimis, gyventojai rugpjūčio pabaigoje bankams buvo patikėję 1,01 mlrd. indėlių nacionaline valiuta.

Dar 891 mln. litų jie laikė užsienio valiutomis. Tai didžiausia valiutinių indėlių suma per 1996-1997 metus, tačiau ji mažesnė nei 1995 metų rugsėjį, kai valiuta žmonės bankuose saugojo 999,1 mln. litų.

Rugpjūčio pabaigoje gyventojai bankuose laikė iš viso 1,902 mlrd. litų indėlių.

Infliacija rugsėjo mėnesį Lietuvoje buvo 0,3 procento, pranešė Statistikos departamentas.

Metinė infliacija (palyginti su 1996 metų rugsėjį) šalyje buvo 8,7 proc., o per devynis šių metų mėnesius - 6,4 procento. Pernai per tokį pat laikotarpį prekių ir paslaugų kainos padidėjo 10,7 procento.

Pernai rugsėjį infliacija šalyje buvo taip pat 0,3 proc., 1995 metų rugsėjo mėnesį - 2 procento.

Didžiausią įtaką inflacijai rugsėjo mėnesį padarė 3,8 proc. pabrangęs švietimas.

Sunki Vokietijos ekonominė būklė - daugiau kaip 4 milijonai bedarbių, pensininkų didėjimas, pajamų mokesčių problemos -

privertė vyriausybę sumažinti arba visiškai nutraukti finansinę paramą svetimtaučių įstaigoms, jų tarpe ir lietuvių Vasario 16 gimnazijai. Į Vokietiją tuo reikalui buvo atvykęs Lietuvos ministeris pirmininkas G.Vagnorius. Pastarasis tikisi Bonoje surasti „modus vivendi“, gal Lietuvai daugiau remiant Lietuvos vokiečių įstaigas?

Mažosios Lietuvos reikalų taryba (MLRT) Vilniuje surengė seminarą „Mažosios Lietuvos kultūra ir istorija“. Jame dalyvavo Karaliaučiaus, Ragainės, Gastų, Gumbinės lietuvių kultūros draugijų, Karaliaučiaus „Birutės“ draugijos ir lietuvių mokytojų atstovai. Svečio teisėmis seminarą Vilniuje įsijungė Karaliaučiaus krašto lietuvių globojantis Tauragės miesto savivaldybės patarėjas K.Juknius. Paskaitas skaitė Mažosios Lietuvos tyrinėtojai dr.R.Batūra, dr.A.Jonynas, prof.dr.V.Merkys ir dr.V.Bagdonavičius.

Kanados lietuvių muziejuje, Ana-pilyje, vyksta nauja fotografijų paroda: Liaudies dailininkų kryžiai ir kopytėlės, fotografuoti Lietuvoje 1901-1921 metais, kai jie dar stovėjo senose sodybose.

Londonė buvo atidaryti naujai pirkti, nebaigti remontuoti Lietuvių Namai (17 Freeland Rd, Ealing Common W5).

Viename naujųjų Lietuvių namų kambaryje, kuriame telpa 25 žmonės, įvyko rašytojo K.Barėno paruoštos knygos „Britanijos lietuviai 1974-1994“ sutiktuvs. Su knyga ir su jos autoriumi supažindino E.Sova. Sutiktuvsė dalyvavęs poetas Bernardas Brazdžionis ir ponias pasveikino rašytoją K.Barėną, besiruošiantį švęsti 90-tąjį savo gimtadienį š.m. pabaigoje.

Jungtinių Amerikos Valstijų prezidento žmona Hillary Rodham Clinton atsuntė padėką Lietuvos Seimui už jai dovanotus gintaro karolius.

Vėrinį Seimo vardu JAV pirmajai leidi liepos pradžioje įteikė parlamentare V.Aleknaite-Abramikiene. Abi ponios susitiko Vienoje vykusioje konferencijoje „Moterys demokratijoje: gyvieji balsai“.

Kaip pranešė BNS, laiške Seimo šeimos ir vaiko reikalų komisijos pirmininei V.Aleknaitei-Abramikienei H.Clinton dėkoja Seimui už „dėmesį ir dosnumą“.

Naujasis Rusijos nematomas naikintuvas, panašus į analogiškus JAV lėktuvus, neseniai pirmą kartą pakilo į orą. Rugsėjo 25 dieną iš Žukovskio oro bazės netoli Maskvos pirmą kartą pakilo naikintuvas S-32, sukurtas Suchojaus projektavimo įmonėje, pranešė panorėjęs likti nežinomas vyriausybės pareigūnas. Rusijos valdžia griežtai atsakė išplatinti

lėktuvo nuotraukas. Lėktuvo sparnų forma panaši į atvirkščias strėles - tokia neįprasta konstrukcija suteikia jam geresnių savybių oro mūšyje. Naikintuvo S-32 nepastebi prieš radarai. Dabar naikintuvas aprūpintas dviem reaktyviniais D-30F6 tipo varikliais, tačiau greitai jie bus pakeisti naujais AL-37FU, turinčiais vadinamąją traukos vektorius pakeitimo sistemą, kuri leis naikintuvui pasukti staigiau ir mažesniu spinduliu, nei gali dabartinės kartos lėktuvai.

1997 metų Nobelio medicinos premija bus įteikta amerikiečių biochemikui Stanley Prusineriui, tiriančiam galvijų pasiutligę. JAV mokslininkas ištyrė kelias esmines priežastis, sukeliančias ligą.

Pasak Švedijos karališkojo instituto atstovų, S.Prusinerio atrastas prionas - į virusą panašus ligos sukėlėjas - padės geriau suprasti Alzheimerio ligą ir galvijų pasiutligę.

Priono proteinas (baltymas) organizme būna dviejų rūšių. Viena jų vadinama „Daktaru Jeckyllu“. Ji organizmui nepavojinga.

Kita, pavadinta „Misteriu Hyde'u“, sukelia ligą ir net mirtį. Instituto teigimu, amerikiečių biochemikas atskleidė prionų savybių paslaptį.

Visos pagrindinės Siaurės Airijos politinės partijos Belfasto pradėjo primąsias taikos derybas per 76 metus.

Pirmą kartą nuo 1921 metų aštuonių politinių partijų, atstovaujančių katalikų mažumai ir protestantų daugumai, atstovai susėdo prie bendro derybų stalo.

1921 metais padalijus Airiją, Siaurės Airijos provincija liko Didžiosios Britanijos dalimi.

Derybos Didžiosios Britanijos vyriausybės rūmuose Belfasto vainikuoja Didžiosios Britanijos ir Airijos vyriausybės trejų metų pastangas pradėti politinį dialogą.

Kaip pabrėžė Airijos respublikos armijos (IRA) politinio sparno „Sinn Fein“ vyriausiasis derybininkas Martinas McGuinnessas, tikimasi, jog derybos užbaigs konfliktą Airijos saloje. IRA pirmą kartą leista dalyvauti derybose dėl taikos Siaurės Airijoje.

Nors per derybas didžiausios nesutariančios grupuotės laikosi paliaubų, tačiau manoma, kad partijos nepasirengusios daryti viena kita nuolaidų.

I Hagą pasiduoti tarptautiniam tribunolui atvyko dešimt Bosnijos kroatų. Tačiau nė vienas jų neketina prisipažinti kaltu visais nusikaltimais.

Kroatijos gynybos ministras Gojko Susakas pareiškė, kad buvęs Bosnijos kroatų lyderis Dario Kordičius sutiko pasiduoti

tarptautiniam karo nusikaltimų tribunolui Hagoje.

D.Kordičius yra vienas iš dešimties Bosnijos kroatų, kurie per savo advokatus paskelbė, jog visi kartu išvyks į Olandiją ir stos prieš teisimą. Hagos tribunole šiems Bosnijos kroatams teks atsakyti į kaltinimus dėl 1993 metais įvykdytų nusikaltimų civiliams Bosnijos musulmonams.

Du karo nusikaltimais įtariami kroatai jau pasidavė Hagos tribunolui.

Pasidavus šiai dešimties įtariamų kroatų grupei, teismui teliktų surasti paskutinį įtariamą karo nusikaltėlių kroatą Ivicą Radžičių.

Šį įtariamų karo nusikaltėlių pasidavimą JT tribunolui pagreitino didžiulis Vakarų spaudimas Kroatijai, iš kurios buvo reikalaujama laikyti Deitono taikos susitarimo. Vašingtonas jau blokavo dvi Pasaulio banko ir Tarptautinio valiutos fondo paskolas bei pagrasino Kroatijai diplomatinio izoliavimu.

Jau kelias savaites Indonezijoje ir kaimyninėse valstybėse siaučia gaisrai: dūmuose skendi milijoniniai miestai, uždaryti oro uostai. Šiuos gaisrus sukėlė žmonės, norėję padidinti ariamos žemės plotus.

Lygiai tokiu pat būdu neatmenamais laikais buvo bandoma padidinti derlingos žemės teritorijas Siaurės Afrikoje. Tos vietos jau daugelį šimtmečių vadinamos Sacharos dykuma.

Kinijoje Komunistų partijos XV suvažiavimo ramybė sudrumstė buvusio jos lyderio Zhao Ziyang'o laiškas.

Nušaltinasis Kinijos komunistų partijos vadovas kreipėsi į partiją, ragindamas iš naujo įvertinti 1989 metų įvykius. Dabar Tiananmeno aikštės skerdynės Kinijoje oficialiai vadinamos *kontrevoliucinio maišto* nuslopinimu.

„Salies vadovybei 1989 metais nereikėjo griebtis smurto, - laiške Komunistų partijos suvažiavimo delegatams pareiškė Zhao Ziyang'as.

Zhao Ziyang'as buvo nušalintas iš partijos vadovybės prieš pat 1989 metų vasaros įvykius, kurių metu studentų demonstracijos buvo numalšintos tankais. Per susidoriųimą su demokratijos judėjimu Tiananmeno aikšteje žuvo keli šimtai žmonių.

Laiške sakoma, kad tautai, armijai, vyriausybei ir partijai teko sumokėti didelę kainą už susidoriųimą su studentais. Buvo pakenkta partijos ir tautos santykiams, taip pat santykiams užsieniui, sužlugdytos politinės reformos, sustiprėjo socialiniai prieštaravimai, suklestėjo korupcija.

Nušalintasis Kinijos komunistų partijos vadovas nepareikalavo įvardyti žmonių, atsakingų už studentų žudynes. „Iš praities reikia mokytis, o ne ieškoti kaltų“, - pareiškė jis.

RASOTE TESTAMENTA? Skirkite dalį „Tėviškės Aidams“. Mintimi šventa ten investuokite save, Kur Dievas ir Tėvynė šaukia. Būk apaštalas spaudos „Tėviškės Aiduos“.

Dvasios jėgos ir sugebėjimai - Tėvynei

Vytautas Antanas DAMBRAVA, Lietuvos Respublikos nepaprastasis įgaliotasis ambasadorius Venesueloje ir specialiųjų misijų ambasadorius Lotynų Amerikoje bei Karibų srityje, stebina profesionalumu ir visapusiškumu. Nacių okupacijos metais pasitraukęs iš Lietuvos iškart į Vokietiją, baigęs mokslus, kaip teisininkas profesionalas tapo diplomatu JAV tarnyboje. Buvo siunčiamas į šalis, kur sunkiausia - Vietnamą, El Salvadorą, Boliviją, Argentina. Kaip humanitaras iš Dievo malonės, gavęs prigimtinių dovanų muzikai, teatrui, literatūrai, savo diplomatinę karjerą nusplavino išskirtine spalva: lietuviškumu ir katalikiškumu. Būdamas be galo užimtas ir apgaubtas dėmesio, V.A. Dambra rado laiko ir pokalbiui, kurio visų minčių laikraščio puslapiuose sutalpinti neįmanoma.

Tad koks jausmas buvo aplankius tėvų namelį, susitikus savočius anksčiau, dabar?

Mes gyvenome skirtinguose pasauliuose. Bet nieko tarp mūsų nebuvo prarasta - nei tarpusavio susiklausymo, nei šeimos meilės, nei pasitikėjimo Dievu. Mano jaunystėje svarbiausią vaidmenį vaidino šeima, Bažnyčia, po to - mokykla, valstybė. Kada atėjau į tremtinių minėjimą, tarp tų žmonių, kurie tiek daug ir sunkiau kentėjo už mane, pasijutau lyg grįžęs „sūnus palaidūnas“, nors broliai manęs taip neinterpretuoja. Man irgi teko daug išgyventi, bet fizine prasme nepalyginsi. Norėčiau matyti

valstybę, kuriai tremtinių likimas ir jų gyvenimo kelias būtų vienas iš svarbiausių prioritetų. Kartais atrodo, kad jie kaip buvo palikti likimo valiai, taip ir yra įvairiais būdais laikomi nuošaly. Sukrėtė, kad toji jėga apie 200 tūkst. politinių kalinių ir tremtinių net neturi savo kandidato Seime. Aišku, kad jie nusilpę žmonės, bet jei man tektų vadovauti tokiai organizacijai, aš jus dar prikelčiau, atskleisčiau jų tikrąją vertę ir parodyčiau tautos pareigą jiems.

Artėja Prezidento rinkimai. Tarp kandidatų, norinčių juo tapti, siūlomi išsivijęs atstovai. Jūsų nuomonė šiuo klausimu?

Manau, kad yra tendencija kai kuriems kandidatams save pervertinti. Prezidentas turi būti stiprus, atsakingas, gerbiamas žmogus valstybėje. Turėtų juo būti lietuviai iš Lietuvos. Prezidento didžiausias uždavinys - surasti labai gerus talkininkus, specialistus, kuriems korupcija būtų svetima, o darbo sritis žinoma, kuris visą

Broliai Dambrai susitiko šiemet Vilkaviškyje, minint Gedulo ir Vilties dieną. Iš kairės: Kęstutis, Vytautas ir Stasys

energiją ir sveikatą atiduotų stengdamasis tarnauti bendram gerui. Man keista: Lietuvoje žmonės tiek vargo, skurdo, turi tiek šviesių asmenybių, o, girdi, mes žinome situaciją, bet nesugebame tvarkytis. Jie, užsieniečiai, mus sutvarkys, nors nežino situacijos. Man rodos, tautoje per mažai pasitikėjimo savimi. Didžiausias viso pasaulio visų valstybių priešas dabar yra korupcija. Duok Dieve, kad dabar Lietuvos Vyriausybėje būtų švarūs žmonės. Ir noriu tuo tikėti. Manau, kad tauta turi reikalauti šito arba ji niekada geresnio gyvenimo nematys.

Bet žmonės labai nusivylę dabartine Lietuvos padėtimi, nenori dalyvauti rinkimuose, politiniame gyvenime.

Apatija yra liga. Reikia gydyti. Bet manau, kad tauta turi daug sveikų žmonių ir daug idealizmo, daug sugebėjimų, tik kažkodėl „rinkoje blogas pinigais

ištumia gerą“. Bet pasakysiu, kad ir rinkoje matau gero pinigais.

Pasirodžius ispanų kalba Jūsų knygelei „Septyni žodžiai“, žymus Venesuelos žurnalistas Jus pavadino „įsipareigojusių pasauliečių“. Įsipareigojusių savo tikėjimui ir Kryžių žemei, į kurią tebesate giliai įaugę, nors nuo jos atskirtas tūkstančiais mylių...

Mano gyvenimas buvo banguotas, teko visko pakelti, bet aš visada laikiau save kataliku ir džiaugiuosi ta privilegija, kad galiu praktikuoti religiją ir būti aktyvus toje srityje. Labai džiaugiuosi, kad broliai eina tuo keliu, jų vaikai. Labai norėčiau, kad mano vaikai ir anūkai eitų tuo pačiu keliu. Įsipareigojimas - tai reiškia, kad priimu visas pareigas, kurias man uždeda Bažnyčia kaip organizacija. Jokių būdu nesu tobulas, tikrai esu klystantis žmogus, kuriam reikalinga Dievo malonė. Norėčiau kaskart būti geresnis krikščionis.

Našiausių metų, audėjėlės!

Kanados lietuviai prie Dumblio ežero (Mudlake) nutarė surengti neeilinį susitikimą: atšvęsti prieš dvidešimtį metų įkurto Tautodailės instituto dvidešimtmetį. Mintis tikrai džiugi. Rasos ir Lino Veselkų sodyboje - ideali tokiam lietuviškam smabūriui vieta: ant ežero kranto, tarp ošiančių ir siūruojančių miškų, kuri nepaprastai panaši su visa aplinka į Lietuvos gamtovaizdį. Rugsėjo mėnesio 13 d. iš labo ryto riedėjo mašinos į šios sodybos erdvę kiemą, tinkantį tokioms progoms. Labai tiko tokiam sukaktuviniam lietuvių menininkų ir meno mūlėtojų sambūriui susitelkti ir pačiame name. Ant kambario, kuris labiau panašus į studiją, posėdžių salę ar net išties galeriją, sienų kabo išraiškingi, daugiausia šios šeimos narių sukurti paveiksliai, kilimai, rankšluosčiai, o pro langą tyvuliuoja ežeras, plyti pieva, siūruoja medžiai, aplinkui čirškia paukščiai, o pakiemėje prieš saulutę ramiai šildosi Meškis, dunkso pašonėje išdidi kalvelė.

Guviai pasakoja apie lietuvių ir kartu daugelio tautų meno ištakas, audinių atsiradimo, paplitimo ir

kun. K.J. Ambrasas S.J.

profesionalių audėjų rengimo istoriją Lietuvoje prof. A.Tamošaitis. Jis, surinkęs didžiulį lobį - iš daugybės šalių per tiek savo darbo metų ..... knygas, albumus, įvairiausių kitą archyvinę audimo ir audinių gamybos medžiagą, pats audęs ir kitus mokes šio kūrybingo amato ir meno, rengiasi visą atiduoti Lietuvon, kad būtų sukurtas specialus šios srities muziejus. Dieve, duok kuo greičiau jam šią išganingą mintį paversti konkrečiu darbu.

Profesorius A.Tamošaitis tik keliolika atvežtųjų knygų ir albumų akivaizdžiai liudija jo turimos neįkainojamos kolekcijos vertę. Juk čia rasi daugelio tautų nuostabiausius audimo techniką, istoriją narpliojančius veikalus, albumus, straipsnius nuo seniausių finikiečių iki mūsų dienų. Tikrai šis žmogus, plataus akiračio žinovas, per daugel metų apie mūsų liaudies meną parengęs ir išleidęs tiek knygų, dėstęs Kauno meno mokykloje, Žemės ūkio akademijoje Dotnuvoje ir Vilniaus Dailės akademijoje, Friburgo Dailės

mokykloje, vaisingai bendradarbiavęs Lietuvių Enciklopedijoje, pats parašęs daugybę straipsnių, sukaupe didžiulį turtą, kuris, jeigu nepakliūtų Lietuvon, būtų didelis nuostolis. Apžvelgti darbai ir svarbesnieji įvykiai. Ilgametis instituto išdininkas ir garbės narys Vitalius Matulaitis visam laikui išvažiavo gyventi į Lietuvą. Ten tautodailės institutas išspausdino A. ir A. Tamošaičių parengtą knygą „Lithuanian Sashes“ kurių 495 egz. su specialiais knygaženkliais, kad tai yra šio instituto dovana, iš Toronto išsiųsti į Lietuvą.

Minėdami šio instituto 20-ąsias metines, suvažiavimo dalyviai prisiminė 1977 balandžio 14-ąją, kai Anastazija Tamošaitienė sušaukė steigiamąjį susirinkimą, kuriame dalyvavo 18 asmenų iš Monrealio, Otavos ir Toronto. Paskui šio instituto skyriai atsirado ir Bostone, Filadelfijoje, Čikagoje ir Niujorke. Monrealio audėjos ir nėrėjos susibūrė į kūrybinę vienetą „Vaivorykstė“. Atsirado pavienių asmenų, priklausiusių centrui iš

(Nukelta į 8-tą psl.)

Nors pripažįstu, kad būti geru kataliku - sunki profesija, sunkus amatas. Ir tas kelias į šventumą, apie kurį kalba žmonės, yra nuolatine kova iki paskutinės minutės - kristi ir keltis. Mes esame žmonės, turime silpnųjų, turime gėrio ir blogio pradus, tad mummyse vyksta amžina kova. Svarbu, kad gėris laimėtų.

Venesueloje Jūs žinomas spaudos ir radijo žurnalistas, daugelio knygų autorius, publicistas, rašantis ispanų kalba, nemažai rašinių pats išvertęs į lietuvių kalbą...

Iš tikrųjų, lengviau būtų pripažinti, kad esu publicistas, propagandistas. Man patinka propaguoti Lietuvą, savo tikėjimą, religiją. Manau, kad visi turime būti aktyvūs Dievo ir tautos tarnyboje. Tie darbai gal ir nėra tobuli, bet padeda žmonėms orientuotis, galvoti. Taip, man teko nežmoniškai daug prirašyti. Nesigirdamas pasakysiu, jog Venesueloje apie Lietuvą parašyta daug. Ir jei ant svarstyklių padėtume mūsų pastangas ir viso pasaulio lietuvių pastangas ir rezultatus - būtų pusiausvyra. Idealistų, gabių žmonių visur yra. Tik reikia juos prisijaukinti, įjungti į darbą, nepalikti šėšelyje, kelti jų vardą ir prestižą, nes viskas, kas tarnauja Lietuvai, yra garbė Lietuvai, tam žmogui ir man, kad aš jį suradau. Visi turim tarnauti bendram tikslui. Bet niekada nedžiūgauju, jei mane giria, jaučių, kad galėjau padaryti daugiau.

Dambravų pavardės Vilkaviškyje žinomos. O kokia Jūsų, vyriausiojo brolio, šeima?

Turiu keturis sūnus. Gintaras-Antanas irgi teisės mokslų daktaras, turi gerą balsą, dažniausiai dainuoja lietuvių susibūrimuose, gyvena Vašingtone, dirba Teisingumo ministerijoje. Kiti trys: Vytautas-Romualdas, Algirdas-Linas, Marijus-Aras gyvena Kolorado valstijoje. Baigė humanitarinius, valstybės, ekonomikos, istorijos mokslus. Linas skambina klasikine gitara, Vytautas groja klarnetu, Aras laimėjo populiariųjų kompozicijų konkurse tarp tūkstančių dalyvių antrąją vietą. Mes visi esame muzikalūs. Mano tėvelis buvo kompozitoriaus J.Naujailio mokinys, vargonavo Kauno Katedroje; mano vaikų mama - pianistė. Patinka mums dainuoti ir Venesueloje, ypač kai vaikai atvažiuoja, kai Kęstutis atvyko. Bet juk visa Lietuva dainuoja, o Venesuela šoka.

Ko linkėtumėte mums, Lietuvos žmonėms?

Tikiu, kad gėris laimės. Tad pirmiausiai linkėčiau neprarasti vilties. Blogiausias periodas praėjo, Tauta turi apsisvalyti, turi kantriai gydyti žaizdas. Kiekvienas pilietis turi aktyviai reikštis politikoje ir tarti savo balsą. Ne skūstis, o daryti savo pareiškimus, kad į valdymą įsijungtų žmonės, švarūs ir atsakingi. Būti sąžiningiems, garbingiems ir atsakingiems. Atsakymo reikia ieškoti per darbą, o ne per kombinacijas ir tikėti ateinančia diena. Tie dalykai gali eiti pamažu. Bet, jei apsisvalysite nuo laikinų moralės apnašų, tikiu, kad Lietuva turės gražią ateitį.

Kalbėjosi Birutė Nenėnienė
Romo Cėplos nuotrauka

GENOCIDO KONFERENCIJA

Lietuvos Gyventojų Genocido ir Rezistencijos Tyrimo Centro vyr. direktorė Dalė Kuodytė suorganizavo nukentėjusių kraštų nuo sovietinio sunaikinimo (holocaust) konferenciją, kurioje buvo aptarta sudaryti genocido tyrinėtojų grupes, kurios išskels į šviesą sovietų budelių darbus.

oooOooo

Yra numatyta paruošti anglų kalba knygą apie Baltijos šalių pasipriešinimą.

Dar vis kažkokios jėgos stengiasi paslepti vieną iš didžiausių nusikaltimų prieš žmoniją įvykdyta Stalino ir jo pakalikų, kuris buvo didesnis savo skaičiumi už taip plačiai propaguojama 6 milijonų hitlerininių aukų. Ir svarbiausiai, kad tas sovietinis naikinimas buvo vykdomas virš dešimt metų po hitlerinio naikinimo. Anglosaksų pasaulis įrodinėjo, kad jei nėra suruoštų teismų, tai sovietų stalinistai nebuvo tokie bjaurūs kaip naciai ir, pagaliau, milijoninės aukos yra tik nacių propaganda.

Jau daug kas buvo praradę viltį ir netikėjimą, kad tas sovietinis genocidas kada nors išeis į šviesą ir nukankinti milijonai bus liudininkai ir teisėjai savo budeliams.

Bet nežiūrint visokių klastojimų ir slėpimų šių metų spalio 3-4 d.d. Lietuvos Genocido ir Rezistencijos Tyrimo Centras vadovaujamas vyr. direkt. D.Kuodytės suruošė konferenciją, kurioje buvo aptarta įvykdytastautų

genocidas ir pasipriešinimas sovietiniam okupantui.

Konferencijoje dalyvavo Lietuvos, Estijos, Latvijos, Ukrainos ir rusų atstovai. Tikėjime, kad ta konferencija buvo pradininkė teismų prieš sovietų budelius.

Lietuvos Gyventojų Genocido ir Rezistencijos Tyrimo Centro vadovybė prašo nuotraukų, pasisakymų ar literatūros susijusių su mūsų Tautos ir jos žmonių genocido ir jo vykdytojų. Mes visi turime prisidėti prie to istorinio dokumento ir nedelsti, nes laiko jau nebegalėsime įvertinti pinigais.

LGGRTC-RAS Jums už pasalugą bus labai dėkingas. Surinktą medžiagą siųskite: V.L.Mačys, P.O. Box 539 Pascoe Vale, VIC 3044. Aš persiųsiu LGGRTC Vadovybei arba siųskite tiesioginiai Lietuvos Gyventojų Genocido ir Rezistencijos Tyrimo Centrai, Didžioji g. 17/1 2001 Vilnius, Lietuva.

LPKTS ats. V.L. Mačys

PRANEŠIMAS

Viktorijos kalbų mokykla praneša, kad prasideda priėmimas į lietuvių kalbos kursus 1998 mokslo metams. Mokintis gali jaunuoliai ir suaugusieji.

Dėl informacijos ir pareiškimo kreiptis šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 val. dienos Princes Hill Secondary College, Arnold Street, Carlton. Telefonas - 9416 0641.

"Tėviškės Aidai" yra vienintelis Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisiųskime prenumeratoros mokesį, įrašykime "Tėviškės Aidus" į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

Fifty years ago, the first boats of displaced Lithuanians fleeing Europe, found sanctuary under the Southern Cross, landing at Station Pier. They brought with them hopes for their new lives, though not abandoning their old life, their language nor their culture.

The Southern Cross has been infused with the Lithuanian spirit. The stars are made up of Lithuanian symbols that combine the Christian cross with elements of pagan sun worship.

This combined Southern Cross forms a haven for the Iron Wolf, immediately recognisable to Lithuanians as the symbol of their capital city, Vilnius. It is their unique canine, and is joined by

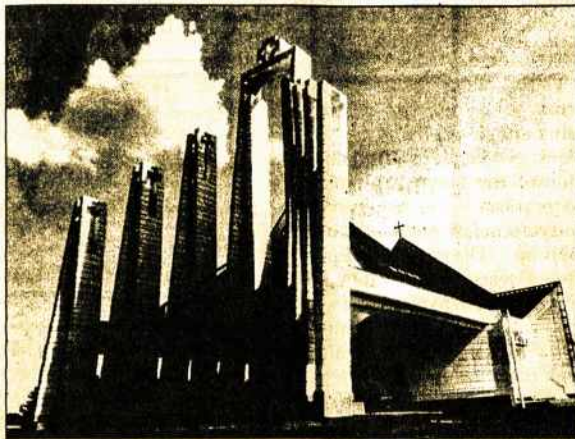
Australia's unique canine, the dingo.

The two dogs symbolise friendship between the two countries, their different voices joining in harmonious song and celebration. Jazmina Cininas

Elektrėnų bažnyčia neatsilaikė prieš rudeninį vėją

Per mišias ant bažnyčios virto dvi kolonos, simbolizavusios krikščionybės amžius

Marijos Kankinių Karalienės bažnyčia Elektrėnuose.

P.Lileiko nuotr.

Arūnas Jonušas

Vaikai išvengė nelaimės

Nuo vėjo nugriuvo dvi Elektrėnų Svč. Mergelės Marijos, Kankinių Karalienės, bažnyčios kolonos. Griūdamos ant bažnyčios, masyvios 32 ir 27 metrų aukščio kolonos subyrėjo į gabalus.

Tuo metu bažnyčioje vyko mišios, kuriose dalyvavo per penkis šimtus žmonių. Lauke, prie įėjimo į bažnyčią, stoviniavo vaikai. Nuo nelaimės juos išgelbėjo dekoratyvinės konstrukcijos.

Bažnyčioje - trenksmas

Mišias laikęs kunigas vikaras Rolandas Bičkauskas šoktelėjo prie altoriaus ir krūptelėjo, kai apie 12 val. 15 min. bažnyčioje pasigirdo trenksmas ir sudrebėjo visos sienos.

Kunigas toliau bandė laikyti mišias. Tačiau kai vienas įvykį matęs žmogus per pataranautoją perdavė, kad griuvo kolonos ir apgadino bažnyčią, kunigas paprašė visus bažnyčioje buvusius žmones nekelti panikos išeiti į lauką.

Iš pradžių kolonos užgriuvo ant bažnyčios stogo. 15 metų Elektrėnų gyventojas Mindaugas Sinevičius tuo metu, kai griuvo kolonos, buvo šalia jų.

„Sužūžė vėjas. Kažkas virš mano galvos driokstelėjo. Po to galžbetonio gabalai ėmė kristi po mano kojomis“.

Kolonos buvo simboliai

Netrukus dalis bažnyčios teritorijos buvo apjuosta apsaugine juosta. Ją saugojo policija. Po kelių

valandų į Elektrėnus atvyko ir bažnyčios architektas Henrikas Silgalis, kiti prie statybų prisidėję specialistai.

Už Lietuvos Vyriausybės ir parapijiečių lėšas, taip pat aukas iš užsienio Svč. Mergelės Marijos, Kankinių Karalienės, bažnyčia buvo pradėta statyti 1990 metais, o atidaryta pernai rugpjūčio mėnesį.

Bažnyčios priekyje stovėjo septynios kolonos, kurios turėjo simbolinę reikšmę. Šešios kolonos simbolizavo šešis krikščionybės amžius Lietuvoje (dvi iš jų nugriuvo), o septintoji - didžiausioji - dabarti.

Ekspertai nepasitikėjo

Architekto H.Silgalio idėja įgyvendino inžinierius konstruktorius G.Chomičius. Pastatytos bažnyčios konstrukcijų ekspertizę atlikę ekspertai konstatavo, jog silpnoji bažnyčios vieta - kolonos. Apskaičiavimai parodė, kad jos nėra pakankamai atsparios vėjui.

Dėl šios priežasties kolonas buvo planuota sujungti tiltu, tačiau dėl laiko (skubėta bažnyčią atidaryti) ir lėšų stygiaus to nebuvo padaryta.

Parapijos klebonas Jonas Sakalauskas ir Kaišiadorių vyskupijos vyskupas Juozapas Matulaitis apie įvykį dar nebuvo informuoti. Tuo metu abu buvo Vokietijoje.

Avarijos priežastis turės nustatyti speciali komisija. „Nekaltų nebus“, - sakė architektas H.Silgalis. Jo manymu, nuostoliai siekia apie 100 tūkstančių litų. „L.r.“

Geelongo Lietuvių Bendruomenės Namams atstatyti aukoj

\$525 Melbourne Vytenio Kuopa
\$500 Adelaidės Apylinkės Valdyba
\$200 E. ir M. Matulioniai
\$200 Melbourne Lietuvių Pensininkų klubas
\$100 Melbourne Lietuvių Savaitgalio mokytojai ir mokiniai
\$100 Msgr. dr. Pr. Dauknyš
\$100 V. ir B. Vaitkus
\$100 V.Stalba
\$50 H.Uigsienė
\$50 J. ir J. Dambrauskas
\$50 B ir T. Vingilis
\$25 S. ir B. August
\$20 V ir J. Rekešius.

Visiems esame nuoširdžiai dėkingi ir norime pranešti, kad „Talkos“ banke yra atidaryta speciali sąskaita, skirta Geelongo lietuvių namams. Sąskaitos numeris yra 09306/02.

Aukas galima siųsti ir šiuo adresu:
Mr. S. Sutas,
C/- Geelong Windows
90-94 Furner Avenue
North Geelong 3215.

Siunčiant čekius ar pašto perlaides, prašome pažymėti „Lithuanian Community Inc“.

„Sambūrio“ choristai, Algis Klimas ir Jazmina Cininaitė Albury muziejuje, prie emigrantų lagaminų.

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Jungtvių 50 Metų Auksinį Jubiliejų šventė Antanas ir Janina Jankevičiai. Dievo padėkai šv. Mišios buvo aukotos Svč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje spalio 26 d. Parapijos choras giedojo prie didžiųjų vargonų ir solistas Vincas Danius. Kun. Prel. Pr. Dauknyš Jubiliatams suteikė Bažnyčios ypatingą 50 metų Jubiliejaus palaiminimą ir pamokslė paminėjo abiejų gyvą veiklą: Antanas veiklus mūsų Parapijos Taryboje ir Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos Valdyboje, o ponina Janina gieda Parapijos chore. Liturginius šv. Mišių skaitymus atliko jų anūké Kim. Čia labai retas įvykis, sulaukiant Vedybų 50 Metų Auksinį Jubiliejų, ypatingai Dievo malonei lydinti!

Gyvojo Rožančiaus Brolija lapkričio mėnesi meldžiasi už mirusius.

Lietuvių Katalikų Moterų Draugija Vėlinių Oktavoje užprašė šv. Mišias už Draugijos mirusias nares-seses, jos aukojamos lapkričio 3 d. Aušros Vartų Svč. Marijos koplytėlėje.

Kazys Milinskas sunkiai apsirgo ir gydomas Melbourne Royal ligoninėje ir jam suteikti visi Ligoninių Sakramentai, linkime jam geros sveikatos.

Stasė Fišerienė aukojo \$50 Parapijos išlaikymui ir tiek pat „Tėviškės Aidams“. Ačiū jai už šias aukas!

Vėlinių mirusiųjų atminimą pirmieji Vėlinių išvakarėse minėjo „Tėviškės Aidų“ ekspedicijos dalyviai. Jie kas penktadienį

savanoriškai susirinka paruošti laikraštį pašto persiuntimui. Spalio 31 d. atlikę darbą minėjo šv. Mišių auką už savo mirusius, šv. Mišias aukojant kun. prel. Pr. Dauknyš. Liturginius skaitymus atliko Redaktorius Edvardas Sidlauskas ir padėjo kunigui išdalinti Svč. Sakramentą abiem pavidalais. Sekė paskui kavutė ir čia paminėdami savo mirusiuosius.

„Tėviškės Aidų“ 1998 metų kalendorių jau paruošė TA administratorius Benediktas Kaminskas ir nuvežė į spaustuve. Kai bus atspausdintas, tai lapkričio gale jau galėsime išsiuntinėti visiems TA prenumeratoriams Australijoje. Tai bus TA prenumeratoriams metinė dovana. Kalendoriaus lentelė kiek ant storesnio popierio ir kasmet gražiai paruošta su mūsų Tautos istoriniais įvykiais, vis kasmet naujais.

PRANEŠIMAS

Melbourno Lietuvių Klubo nariams

MLK Valdyba susidaro iš šių asmenų: AUGAITIS Zigmąs, BERŽANSKAS Benediktas, BOSIKIS Vladas, KAMINSKAS Benediktas ir MACIULAITIENĖ Rita. Pirmininkui V. Bosikiui sergant, pirmininko pareigas laikinai perėmė R. Maciulaitienė.

MLK Valdyba

Melbourno Lietuvių bibliotekoje

Aukojo knygy:

J. Balčiūnas - 3 tomas S. Raštikio prisiminimų.
J. Petraitenė - VI. Baltrušaitis, operos solistas.

Bibliotekos administratorius F. Sodaitis atgabeno 6 „vos tik pakelti“ dėžes A. Stasyčio paaukotų, nedaug tenaudojų knygų, kurias, peržiūrėjus ir surūšiuojus, galima bus pakeisti senas, jau vargiai tenaudojamas knygas.

Nuoširdus ačiū visiems bibliotekos rėmėjams ir jos lankytojams.

J. Mikštas,
Bibliotekos vedėjas

PRANEŠIMAS

Melbourno Liet. Parapijos choro metinis susirinkimas įvyko 1997 m. spalio mėn. 5 d. Lietuvių Namuose, 150 Errol Str., North Melbourne.

Dalyvaujant beveik visiems choro nariams, buvo išrinkta nauja Melb. Liet. Parapijos choro valdyba.

Daug metų ėjusiam sekretoriaus ir izdininko pareigas Vincui Lazauskui pasitraukus iš šių pareigų, į naują valdybą buvo išrinkti šie asmenys: Edvardas Sidlauskas, Jaunutis Vaitkus ir Marytė Sidlauskienė.

Pareigomis pasiskirstė sekančiai: pirmininkas - E. Sidlauskas, izdininkas ir parengimų vadovas - J. Vaitkus, sekretorė - M. Sidlauskienė.

Sekretorė

PADEKA

Gelgudiškio specialiosios internatinės mokyklos moksleiviai ir darbuotojai už suteiktą paramą nuoširdžiai dėkoja Melbourne Lietuvių Moterų Socialinės Globos Draugijai, asmeniškai draugijos atstovei

- Gailutei Gasiūnienei,
pirmininkei - Jonei Žalkauskienei.

Jūsų širdžių bei rankų šiluma pasiekia mus iš labai toli. Jūsų dovanos, aukos padeda ir padės mums mūsų kasdieniniame gyvenime.

Nuoširdžiai dėkojame Jums!

Tegul niekada nepavargsta Jūsų darbščios rankos, užjaučiančios širdys.

Tegul visur Jus lydi sėkmė ir Dievo palaima.

1997 m. vasara, Lietuva

50 METŲ LIETUVIŲ IR PABALTIEČIŲ EMIGRACIJOS JUBILIEJUS

Data: Sekmadienį
1997, lapkričio 16
1.30 val. p.p.

Vieta: „Cafe Limani“ Station Pier Restoranas
Station Pier
Port of Melbourne,
South Melbourne

Kaina: Auka nemažiau \$7
(padengti užkančių išlaidas)
Gėrimus - galėsite nusipirkti vietoje

Bilietus, ir autobusą nuo Lietuvių Namų, užsakyti pas p. M. Sodaitienę, 9569 9578, arba per A. V. Šnišauskienę 9467 4945. Autobuso kaina - veltui.

ALB Melbourn
Apylinkės Valdyba

50-čio Komitetas,
Melbourne

„The Baltic Invasion“

FIFTY years ago Australia had a desperate need for workers - and Lithuanians came to the rescue. The first shipload of Baltic refugees arrived in Fremantle on 28 November 1947 and were then transferred to Melbourne.

It was a big deal... Immigration Minister Arthur Calwell met them at Station Pier and the New Australians were put on a train to what became the famous Bonegilla migrant camp.

Melbourne's Lithuanian community would like to share this history with other Australians in the lead up to the 50th anniversary this month.

After all, this migration paved the way for the exciting cultural diversity we all enjoy today. Britain was the traditional migrant source then, but the Mother Country couldn't send enough of its own in the grim post-war years.

So Australia first turned to the displaced Baltic peoples who were desperate to rebuild their lives after fleeing Stalin's communist tanks.

Arthur Calwell went to the European refugee camps and found

what he was looking for - hardworking people who would culturally assimilate.

We can provide people with amazing stories about the war years, life in the refugee camps and trying to make it in a strange British outpost called Australia.

Interview subjects include:

* Rasa Bertrand, author and wife of winning America's Cup skipper John Bertrand. Rasa was born in the German refugee camps and came to Australia with her parents in 1949. She can be reached on 015-128275.

* Prominent Lithuanian community member Gabriel Zemkalnis. Gabriel is the brother of Vytautas Landsbergis, the man who led Lithuania's independence struggle against the USSR. Landsbergis is now running for state president. Gabriel can be contacted on 9848-8792.

For other interviews and more information please contact Laima Rubas on 9214-6743 (BH) or 9818-5240 (AH). Or Birute on 9651-0121 (BH) or 9579-3946 (AH).

Bonegilla „Sambūrio“ choristė M. Sidlauskienė ir p. Vaitkienė neberado pastato, kuriame gyveno atvažiuojusios iš Europos.

Našiausių metų, audėjėlės!

Rasos ir Lino Veselkų sodyboje po sukaktuvinio Lietuvos tautodailininkų susirinkimo koncertuoja Filadelfijos liaudies dainos kvartetas. Nuotr. P.Brilio

(Atkelta iš 5-to psl.)

įvairių Amerikos, Anglijos, Australijos miestų. Anastazija ir Antanas Tamošaičiai nuo pat pirmųjų atvykimo į Kanadą dienų pradėjo rengti lietuvių tautodailės parodas: „Canadian National Exhibition“ („Nacionalinė Kanados paroda“, Toronte), „International Women's Exposition“ („Tarptautinė moterų paroda“, Niujorke) ir kitur. Abiejų Tamošaičių pastangos suburti lietuvių tautodailės kūrėjus ir rėmėjus draugėn išsipildė. Jų sodyba tapo dailės studijų, seminarų, lankstųjų ir katalogų rengimo, paskaitų ir audėjų mokykla, ta mažoji lietuviška salelė, kur iš toliausių vietų apsilankę svečiai iš sukauptųjų knygų, brėžinių nuotraukų, gyvų pasakojimų pasisemdavo ne tik žinių apie lietuvių meną, bet svarbiausia – gaudavo paskaitų, pasisemdavo tos negėstančios meilės visa, kas lietuviška, brangu ir artima lietuvių širdžiai.

Per tuos 20 darbo ir kūrybos metų Lietuvos tautodailės institutas rengė kursus, organizavo paskaitas, parodose garsino Lietuvos vardą, rengė metinius suvažiavimus, o dabar ruošiamas leidinys „Lietuvių Tautodailės Institutas - kūryba ir veikla“, kuriam dar renkamos nuotraukos (jei kas apie audimus, audėjus ir kitus tautodailininkus jų turi, prašom siųsti p.Aldona Veselkienė 216 Brock Str., K7G 1K4 Ont. Canada). Minėto leidinio redaktore pakviesta didelę patirtį turinti p.Nora Kulpavičienė, anksčiau leidusi žurnalą „Moteris“. Apie savo veiklą ir sumanymus kalbėjo monrealietė D.Staškevičienė, Oželytė, skyrių

vadovės.

Sukaktuvinio suvažiavimo pabaigoje naujoje Veselkų menėje koncertavo Filadelfijos liaudies dainų kvartetas, 1994 m. išleidęs vestuvinę dainų kasetę ir anglietuvių k.knygą - „Lithuanian Wedding Celebration Songs“.

Lietuvių tautodailės dvidešimtmečio sukaktis Rasos ir Lino Veselkų sodyboje buvo užbaigta šv. Mišiomis ir šiai progai pasakytu pamokslu. Reikia manyti, kad lietuvių meno mėgėjai profesionalai ir besidomintys audimu, mezgimu ir profesionaliu tekstilės menu netrukus prie Dumblio ras ne tik išaugusį naują priestatą-studiją, kur galės ne tik mokytis, kaip reikia apseiti su lietuviškais staklėmis, lietuviškais rašto pynėmis, keturnyčiais ir aštuonyčiais rietimais, juostomis ir kilimais, bet ir galės kokiame nors mažame Rasos ir Lino suprojektuotame paviljone, sakysime, nedidukame viešbutelyje, prisiglaudusiam prie jų namo, pailsėti, pasirožėti nuostabia visais metų laikais, labai į lietuvišką panemunę prie tikrojo Rambyno gamta, bet ir pramokti ar patobulinti savo audimo įgūdžius prie staklių. Seimininkai patys parodė prie ežero iš nuosavo miško pripjautą rietuvę sienojų - tatai būsimosios lentos, sijos, grindys naujam priestatui, kur įsikurs meno studija.

Našiausių, kūrybingiausių metų visiems lietuviams audėjams, nėrėjams, mėgėjams jų globėjams ir mokytojams linkime!

Gananakvė-Monrealis,
1997.09.13-17

B.Jelcinas išbarė Dūmą dėl Lietuvos

Rusijos prezidentas Borisas Jelcinas apkaltino Valstybės Dūmos deputatus, mėginimu suardyti Lietuvos Prezidento Algirdo Brazausko vizitą į Maskvą. B.Jelcino teigimu, tai galėtų pakenkti Rusijos tarptautiniam autoritetui.

Įprastiniame radijo kreipimesi į tėvyninius B.Jelcinas teigė, kad „Valstybės Dūma pernelyg uoliai imasi klausimų, kurie nesuję su įstatymų leidimu“.

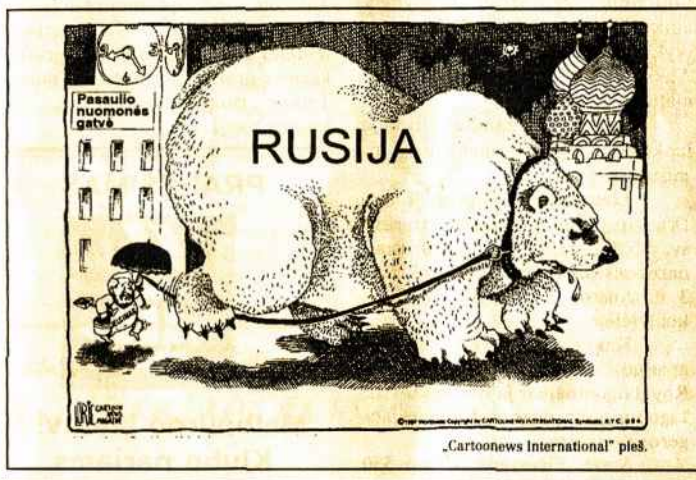
„Deputatai nuolat ir nevalifikuotai kišasi į užsienio politiką. Tai labai komplikuoja Rusijos santykius su kitomis valstybėmis, pakerta šalies

tarptautinį autoritetą“, - pabrėžė B.Jelcinas.

„Deputatai mano: kaimynams būtinai reikia šaukti, dėstyti kokias nors savo kraštutinės patriotines pozicijas. Jie visiškai nemąsto apie padarinius“, - teigė Rusijos vadovas.

„Taip dėl deputatų kaltės iškilo grėsmė Lietuvos Prezidento Algirdo Brazausko vizitui. Mes su juo turime pasirašyti kelias sutartis, tarp jų - Lietuvos ir Rusijos valstybinės sienos sutartį. Tačiau deputatai nusprendė pareikšti mūsų kaimynei teritorinių pretenzijų“, - sakė B.Jelcinas.

B.Jelcinas priminė, jog taip įvyko ne pirmą kartą.

Jėzus Kristus:

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Šis dėkojimas įgyja savo aukščiausią išraišką, kai tikintieji vienijasi sekmadienio šv. Mišiose. Šv. Mišias aukoja ne vien kunigas: kunigui vadovaujant, visa susirinkusi tikinčiųjų bendruomenė aktyviai dalyvauja šiame aukojime. Ši bendruomenė, vis giliau suprantanti savo vaidmenį šiame Dievo darbe, tampa Dievo veikimo tarpinke ir Jo gausių malonių dalininke.

Svėsdami Eucharistiją kartu, kaip viena šeima, dalyvaujame Kristaus Kūno ir Kraujo aukoje. Išganytojas atiduoda save kiekvienam iš mūsų atskirai ir visiems kartu, kad, pamaitinti ir sustiprinti, pagal Dievo mintį kurtume save ir pasaulį. Komunija - susivienijimas ir bendravimas su Dievu - nesibaigia palaiminimu šv. Mišių pabaigoje. Mes esame siunčiami į pasaulį gyventi Kristaus pavyzdžiu, Komunija toliau vyksta mūsų kasdienybėje, kai bendraudami tarpusavyje leidžiame Išganytojui vėl įsikūnyti ir būti su mumis meilės, gailingumo darbuose bei Tiesos liudijime. Apaštalas Jokūbas mums primena: jei tikėjimas „neturi darbų, jis savyje yra miręs“ (JK 2, 17).

Parapijos bendruomenės bendras tikėjimas, jog narių meilės darbai paveiks ir keis aplinką. Žmogus, matydamas gilią tikinčiųjų meilę, neliks jai abejingas.

Marija mums kelrodė

Jėzus Kristaus motina Marija yra mums pats geriausias tikėjimo pavyzdys. Ji visą laiką mus kreipia į dieviškąjį sūnų ir išskyla prieš visus tikinčiuosius kaip išgyvento tikėjimo pavyzdys. Šiais metais

prašdami Dievo Motinos užtarimo, melškime, kad ji padėtų mums įgyti tą tikėjimo dovaną, kuria pažymėtas visas jos gyvenimas.

Brangūs tikintieji, šie Kristaus asmeniui skirti metai tebūna mums proga atnaujinti savo tikėjimą: geriau pažinti mūsų tikėjimo tiesas, naudojantis naujai išleistu Katekizmu ir kasdien skaitant Sventąjį Raštą, labiau pamilti tarp mūsų gyvenantį Jėzų Kristų, ypač Šv. Sakramente, ir giliau išgyventi Mistinio Kristaus Kūno paslaptį savo parapijos gyvenime bei savo bendravime su visais krikščionimis.

Kaip mokiniai iš Emauso pažino Prisikėlusį Kristų, kai jis laužė duoną (plg. Lk 24, 30-32), taip pasaulis tepažįsta tikrąjį Išganytoją, kai mes laužome duoną, t.y. kai dalijamės su broliais ir seserimis dvasinėmis vertybėmis ir materialinėmis gėrybėmis.

(Iš „Laiškai Lietuviams“)

Primenamas maršalo J.Pilsudskio vaidmuo

Lietuvių tautininkų sąjunga pasmerkė ir pareikalavo panaikinti Druskininkų savivaldybės sprendimą įamžinti tarpukario Lenkijos lyderio J.Pilsudskio atminimą. Tokį sprendimą kurorto taryba priėmė liepos 25 dieną.

„Stebina Druskininkų miesto tarybos istorinis ir politinis akلامas, atvedęs į Lietuvos okupantų garbinimą“, - sakoma paskelbtame tautininkų pareiškime.

Tuometinės Lenkijos vadovas J.Pilsudskis 1920 metais išscinavo sukilimą Vilniaus krašte, per kurį buvo okupuotas ir prijungtas prie Lenkijos beveik trečdalis Lietuvos teritorijos, įskaitant Druskininkus.

TOBIN BROTHERS
a better way

Since 1934 Tobin Brothers has provided specialist funeral service to the Melbourne Catholic Community. Today this tradition of service continues at any of our 17 Melbourne Branches.

Head Office:

NORTH MELBOURNE 189 Boundary Road **9328 3999**

Member AFDA